

Szkody łąwieckie – działania, koszty i wyzwania

Krzysztof Macieja
Przedstawiciel ZO PZŁ we Włocławku

Odszkodowania w uprawach rolnych

- Kół łowieckich w okręgu wrocławskim jest 49 / dzierzawią 63 obwody łowieckie
- Ponoszone koszty na likwidację szkód łowieckich w naszym okręgu (z 43 kół łowieckich, reszta kół raportuje w miejscu siedziby) :
  - Rok 2021 : **435 000** PLN
  - Rok 2022 : **281 000** PLN
  - Rok 2023 : **431 000** PLN
  - Rok 2024 : **269 000** PLN
  - Rok 2025 : **297 000** PLN
- Skarb Państwa nie ponosi żadnych kosztów za szkody spowodowane przez zwierzęta łowne na obwodach łowieckich. Poza łosiem który jest objęty całorocznym moratorium (od 10 kwietnia 2001).

Dodatkowe koszty – ograniczanie szkód

- Koszty likwidacji szkód to nie tylko wypłaty odszkodowań, ale także inne znaczne koszty ponoszone przez KŁ, myśliwych w celu ograniczenia szkód :
  - Urządzenia łowieckie : mobilne zwyżki
  - Wygrodenia
  - Elektryzatory / pastuchy elektryczne/
  - Repelenty (Hukinol etc...)
  - Karma wykładana na pasach zaporowych, aby ograniczać szkody na uprawach rolnych
  - Robocizna społeczna myśliwych (okręg wrocławski)
    - Rok 2021 : **28955** godzin
    - Rok 2022 : **19000** godzin
    - Rok 2023 : **14845** godzin
    - Rok 2024 : **18907** godzin
    - Rok 2025 : **20196** godzin

Szkody w uprawach, a populacja zwierzyny

- Do najczęściej niszczonej upraw należą : kukurydza, sady, młodniki, łąki, inne zboża.
- Poprzez zmianę modelu rolnictwa na wielkoobszarowe monokultury obsadzone wysokobiałkową kukurydzą, łagodnie zimy (wysoka przeżywalność zwierzyny), powoduje to rosnącą liczebność zwierzyny w łowiskach.
- U dzika to nie tylko wzrost liczebności, ale powoduje szybką dojrzałość płciową, którego przyrost szacuje się minimum **250%** w skali rocznej.
- Przykład : **10** dzików > po roku **35** dzików > po dwóch latach **122** dziki > po trzech latach **427** dzików > po 4 latach ok **1500** dzików.

Działania prewencyjne

- Współpraca z rolnikami w celu:
  - Doboru systemu zabezpieczenia/zaprawienia nasion, przed ich wyjadaniem (np. kukurydzy przez dziki),
  - Doboru systemu zabezpieczenia obszaru uprawy w fazie wzrostu (repelenty, elektryzatory)
  - Pozostawianie przestrzeni na działania myśliwych w miejscach bytowania zwierzyny (np. nie wysiewać kukurydzy bezpośrednio przy ścianach lasu)
  - Ustalenia terminów wysiewów w celu ustalenia dyżurów przez myśliwych,
  - Uczulenie rolników, aby obserwowali swoje pola i bezzwłocznie informowali myśliwych, nawet o minimalnych szkodach. Aby mitygować eskalację szkody.

Zagrożenia w redukcji zwierzyny i ograniczania szkód łowieckich.

- Urbanizacja obwodów łowieckich i ograniczenie odległości z 100m -> 150m (ustawa z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo łowieckie)
  - Ograniczenie wpłynęło na obszar łowiska, jednakże nie zmniejsza tenuty dzierżawnej odprowadzanej do starostwa bądź nadleśnictwa (obwód polny lub leśny). Jednakże za szkody dzierżawca obwodu odpowiada na całej powierzchni.
  - Szkody w sadach spowodowane przez sarny, na terenie silnie zurbanizowanym, praktycznie są nie do ograniczenia. Sarna jest terytorialna
- Konieczność godzenia interesów leśników, rolników i gospodarki łowieckiej. Przy jednoczesnym ograniczaniu terenu łowieckiego w obwodach stawia myśliwym wyzwanie któremu coraz ciężiej podołać.
- Zwiększenie tenut dzierżawnych w następnych latach poprzez zmianę przelicznika jeleniego (rozporządzenie MŚ). Może to skutkować niedoszacowaniem jelenia i znacznym przyrostem populacji w następnych latach.

Propozycje zmian w celu zmniejszenia szkód

- Pomoc przy organizacji spotkań z rolnikami (np. użyczenie pomieszczeń gminnych)
- Lepsza współpraca przy szacowaniu szkód (szkód mieszanych np. łoś-sarna, łoś-jeleń)
  - Informacja do zarządcy obwodu odnośnie szacowania szkody przez RDOŚ, zarząd województwa czy Nadleśnictwo.
- Przywrócenie poprzedniej metody naliczania tenut dzierżawnych zmniejszając udział jelenia/daniela.
  - Kategoria : bardzo słaba (**3000 zł**) > słaba (**7500 zł**) > średnia (**15000 zł**) > dobra (**30000 zł**) > bardzo dobra (**52500 zł**)
- Ułatwienie pozyskania bobra europejskiego w obwodach łowieckich jak w latach np. 2011) jako czynnik prewencyjny – zmiana procedur uzyskiwania pozwoleń na pozyskanie tego bobra – ograniczenie biurokracji.

Wnioski

- Szkody łowieckie są problemem narastającym.
- Myśliwi prowadzą liczne działania zapobiegawcze.
- Koła łowieckie ponoszą znaczne straty środków finansowych.
- Ograniczenie szkód wymaga współpracy rolników, leśników, samorządów i dzierżawców obwodów.
- Szkody łowieckie nie są wyłącznie problemem rolników, leśników ani myśliwych – są wspólnym wyzwaniem wymagającym współpracy wszystkich stron.